

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely, Főter 9. szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyitótérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ÉHLERT GYULA,
felelős szerkesztő.

MAJTÉNYI GÉZA,
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
diszkrétivel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 6 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedezmény.

A vármegye téli közgyűlése.

— dec. 16.

Zemplén vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 15-én kezdette meg több napra terjedő évnegyedes IV. rendes, ugynevezett téli közgyűlését, melyen a tvhat. bizottsági tagok nem jelentek meg olyan nagyszámmal, melyet a közérdek szinte megkövetelt volna, sőt ha érezték volna a törvényhatósági bizottság tagjai ama nagy fontosságú kijelentéseket, miket Meczner Gyula főispán úgy a nemzeti kormány tevékenységéről, mint az ő eddigi főispáni működéséről elmondott s az év történetét is vázolta: ugy bizonyára jobban és tömegesebben érdeklődtek volna a közgyűlés iránt.

Mondhatjuk, hogy az a nagyszabású beszéd, melyet Meczner Gyula főispán a törvényhatósági bizottsághoz intézett, ugy mély átgondoltságával, mint politikai tartalmával valóban kimagasló esemény törvényhatóságunk életében. Különösen közérdeklő és politikai szempontból fontos, hogy rámutatván az év történetére és a nemzeti kormány üdvös tevékenységére, kérte a törvényhatóságot, találjon módot arra, miszerint a nemzeti kormánynak nagy értékű működéséért bizalom szavazzassék s mutassa meg e vármegye közönsége, hogy a nemzet javára működő kormánnyal mindenben egyetért, azt támogatni óhajtja, hogy ez által a haza javát mozdítsa elő.

A főispán beszédében igazi mély politikai bölcsesség és okos előrelátás nyilatkozott meg. Hatása mutatkozott is nyomban, mert mindenki átérezte, hogy ma csak úgy boldogulhat hazánk, ha a magyar érzelmű pártok egyetértenek, fuzióra lépnek s egy erős, kormányképes pártot és olyan tábor alakítanak, amelynek erkölcsi erején megtörik az ellenfél támadása s a magyar nemzeti érzés diadalra jut minden vonalon, kormány és parlament pedig nemzeti szellemben erősödve veheti fel a küzdelmet bármilyen, — előre nem látható — jövővel szemben is.

A beszéd hatása abban nyilvánult, hogy a közgyűlés igazi lelkesedéssel fejezte ki bizalmát a jelen kormányzat iránt s ezt felirat küldésével is dokumentálni határozta, amely tekintetben igen szép szavakkal kísért indítványt tett dr. Buza Barna országgy. képviselő, kinek a kormányhoz felterjesztendő bizalmi indítványát nagy lelkesedéssel

fogadta el a közgyűlés s hasonló felirat küldése iránt a társtörvényhatóságokat is megkeresni határozta.

A közgyűlésről a következő részletes tudósítást adjuk:

Megnyitás.

Meczner Gyula főispán fekete díszmagyarban délelőtt 10 órakor lépett a terembe az egybegyűlték szíves éljenzése közben.

A főispán elnöki székét elfoglalva a közgyűlést a következő nagyszabású hazafias beszéddel nyitotta meg.

Tek. törvényhatósági bizottság!

Tiszteletteljesen üdvözlöm a bizottsági tag urakat méltóztassanak megengedni, hogy néhány percig terhelné fogom szives türelmüket, mit közállapotaink feltárása végett tartok szükségesnek.

Hazánk történetéből és törvényhatóságunk életéből ismét egy esztendő van leáldozóban. Mely év áldásos lesz-e, ma még helyesen megítélni alig lehetséges.

Nemzeti kormányunk 1906. évben felállított programját híven követve az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslat benyújtásával annak végső pontjához jutott.

Harmadéves kormányzása alatt sok üdvös törvények hozattak.

Ezen nagy alkotások erősítették és tisztázták államjogi helyzetünket Ausztriával szemben, tisztázták közgazdasági és pénzügyi önállóságunkat. Erősítették a nemzet és fejedelem közötti bizalmat, azt szilárdabbá és állandóvá téve, minek következtése az idegen fejedelmeknek Budapest szék- és fővárosunkban lett fogadása, melynek alkalmából a szent korona fénye a magyar állam jelentősége az egész világ előtt manifestálva lett.

A felekezetek segélyezésére, állami beruházásokra, a hazai ipar fejlesztésére, állami munkaházak építésére, telepítésekre — népiskolai tanítók, a máv. alkalmazottainak — s a bíróságok állami és más alkalmazottaknak fizetése és ellátása rendezésére milliók és milliók fordítottak. Múlt nyolva lett közigazgatási tisztviselőink helyzetének javítása is és szabadon reménylenünk, hogy a többi állami alkalmazottakkal arányban szintén teljes mértékben fog kielégítést nyerni. A népiskolai oktatás a magyar állam szolgálatára lett átíromitva. A közegészségügy, a községi és körörszolgák fizetése szabályozva lett. Mindez az ország pénzügyi helyzetének megzavarása nélkül több száz millió rendes és rendkívüli költséget okozott, mely befektetés csak a jövőben fogja megteremni hasznos gyümölcseit és szociális vonatkozásban remélt jó hatása ma még meg sem becsülhető.

Az új adó törvényjavaslat most van tárgyalás alatt. Remélhetőleg helyesebb és igazságosabb alapokra fektetve, éreztetni fogja jó hatását.

Mindezeknek betételéül lett benyújtva az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslat.

Törökországnak az alkotmányos államok sorába lett lépése ugyszólván magával hozta az elfoglalt tartományok Bosznia és Hercegovina anek-

tálását. Az annexiónak a régi magyar államjog és a kormányzati eskünek megfelelő megoldására nézve a benyújtott törvényjavaslatban biztató kijelentések foglaltatnak, hogy a nemzetnek azon kívánsága, miszerint ezen különben is tulnyomóan magyar vérrrel megszerzett országrészek mint corpus separatumok a nemzet kívánságához képest a magyar szent koronához csatoltassanak.

Felséges urunk béke szeretet — kormányának hazafisága és bölcsesége biztosítékul szolgál arra nézve, hogy a béke megzavartatni nem fog — ami mindannyiunknak forró kívánsága; de ha a kikerülhetlen szükség az ellenkezőbe kényszerítene: felséges urunk a haza és korona megvédésére mindég bizton számíthat hűséges magyar nemzetére.

Az országgyűlési képviselők választásáról benyújtott törvényjavaslat sok ellenzéssel találkozott — sőt az ellenzők közül a nemzetközi szociálisták általános sztrájkjal fenyegetnek — méltó szövetségeseik a nemzeti képviselők pedig készek a legszélsőbb ségig menő igaztásra is.

De éppen ezen körülmény adhat megnyugvást arra nézve, hogy a benyújtott törvényjavaslat a magyar nemzet, a magyar állam igaz érdekeit a mai viszonyok közt legjobban szolgálja; alázatos nézetem szerint csak hálával viseltethetünk a törvényjavaslat benyújtójára, nagynevű belügyminiszterünk Andrássy Gyula gróf iránt. (Nagy éljenzés.) Kitél különben is mást és egyebet várni nem lehetett — mint nemzetének, hazájának lángoló szeretetét — érdekének igaz képviselőletét és megvédelmzését.

Fájdalom vannak egyéb ugynevezett sötét pontok is, melyek politikai életünk egét itt-ott homályosítják.

A végeleljk elérését a magyar szent korona birodalmának határán kívül kereső nemzetiségi mozgalmak Erdélyben és a nyugati határszéleken mind erősebben nyilvánulnak.

Horvátország még mindig háborog. Készen a sok százados testvérvizony szétlépésére, hogy egy délszláv királyság, talán császárság felé való ábrándozásban feldarabolják az ezeréves Magyarországot, összetörjék annak ugyanoly idős dicsőség és fényre ragyogó szent koronáját; botorul talán azt is hive, hogy annak a szent koronának felkent viselője — királyi esküjét megszegve — uralkodó házának érdekeit félre téve, hajlandó lesz hatalmának s erejének legerősebb, legbiztosabb támaszát megdönteni engedni.

Bizunk a magyarok Istenében, bizunk a szent korona viselőjében, bizunk nemzetünk ezer esztendőviszontagságot átélt ős erejében, bizunk vezéreink bölcs vezetésében, hogy a kormány és nemzet elleni hűtlenség és pártütés célját érni nem fogja s ha kell a hűtelen pártütők könyörtelenül el lesznek tiporva.

Ezen szerencsésnek éppen nem mondható helyzet még sötétül azáltal, hogy itt-ott az ország belsejében is, magának a magyar nemzetnek testében sajnálatos jelenségek mutatkoznak, a testvéri egyetértés s a felekezetek közötti békés viszony megtörésére.

Ez a viszálykodás, egyetérteni nem tudás, ez a régi magyar bün-

nem kevésbé fenyeget bennünket. — Ebben volt mindég s ebben rejlik most is gyengeségünk, mire ellenségeink mindég számítottak és bizonyára most is számítanak. — Hazafias kötelességében áll minden igaz magyar embernek és hazafinak a visszavonást — különösen a felekezetek közötti viszálykodást kerülni és leküzdödni. (Ugy van!) Hisz ennél könnyebb dolog alig van! nem kell hozzá más, csak kölcsönös törvény és jogtisztelet.

Dicsékedve kell felemlítenem, hogy kedves Zemplén vármegyénk területén belől ugy a társadalmi, mint a politikai életben a testvéries jó viszony s különösen a felekezeti béke gondozva, kultiválva van. (Helyeslés.)

Dicséri ez a felekezetek vezető egyházi férfainak fenkölt gondolkodását — nagyságát. Dicséri a minden felekezeti lelkeseknek hazafiságát, fényesen tanúsítja a más nyelven beszélő, de magyar szívvvel érző és magyar érzéssel cselekvő jó tót és ruthén népünknek és testvéreinknek hazaszeretetét és derék voltát.

Ne is engedjék önök soha a testvéri jó viszonyt, a felekezetek közötti békét megzavartatni.

Ebben fekszik az erő, mi nélkül mint oldott kéve széthull nemzetünk.

Részemről, mint a nemzeti kormánynak e törvényhatósági képviselője, ezuttal is biztosítani kívánom önöket, hogy a törvényhatóság lakosai közt a testvéri jó viszonyt és a felekezetek közötti békét megőrizni és szeretettel munkálni kívánom s ha kell, habozást nem ismerő erélyvel fogok ez irányban eljárni.

Es tisztelt Tvh. Bizottság! itt értem el beszédem legfontosabb részéhez, melyre becses figyelmüket felhívni kívánom.

A koalíció programjának végéhez érve — vezéreinkre s a koalícióba lépett pártok tagjaira, a mi képviselőinkre azon nagy felelősséggel járó kötelezettség hárul, hogy a jövőről, a nemzet és a haza jövőjéről gondoskodjanak. Ez a nagy kötelesség ugyszólván elementáris erővel követeli meg, hogy a pártokbeli egyetértő hazafias elemek egy erős pártban és pártkötelékben tömörüljenek, alkotmányos nemzeti irányu és hosszú időre szóló közös programmal, a mely programnak alappját a nemzet és király közötti belső, állandó bizalom megszilárdítása, Magyarországának a practica sanctióból folyó, az osztatlan birtoklással s a közös védelemmel járó minden kötelezettségek teljesítése melletti önállósága, különösen a közös ügyekben a teljes paritás érvényesülése s ennek folytán a közös intézményekben a magyar állameszmének bevitel s a magyar nemzeti érdekeknek kielégítése, végre közgazdasági és pénzügyeinek független intézése képezze.

Reméljük és bizzunk a mi nemzeti kormányunkban, a mi vezéreinkben, bizzunk a mi képviselőinknek hazafiaságában, hogy a haza üdvére a legjobb utat és módokat megtalálják, de hogy ezt tehessék, szükségük is van a mi lankadatlan bizalmunkra és kitartó támogatásunkra, mely erőt ad nekik a további együtt kitartó küzdelemre, a catilinárius támadások és más fondorlatok leküzdésére. Itt látom idejét annak, hogy ezen érzelmeinknek kifejezést is adjunk, mely

vonatkozásban a Tisztelt Közgyűlésnek módjában áll a kellő legjobb formát megtalálni.

Tek. törvényhatósági közgyűlés!

Bár a felsorolt törvények a mi törvényhatóságunkra is éreztették jótevényt, mégis szükségessé tartom nemzeti kormányunknak azon gondoskodásáról is megemlékezni, melylyel kormányzatunknak ideje alatt vármegyénket részeltették.

Elsősorban hálával kell megemlékeznünk belügyminiszterünk Andrássy Gyula gróf önmegméltóságáról, ki felismerve kedvelt Zemplén vármegyéjének előbbi mostoha aránytalan állami ellátását, vármegyénk évi dotációját 47000 koronával emelte fel. Egyszerűsített hozzájárult közgazgatásunk javításának érdekében Mezőlaborczon új főszolgabírói hivatal felállításához.

Hálával kell megemlékeznem Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ur önmegméltóságáról, ki vármegyénk iránt sokszor tanúsított szíves érdeklődését a börtörvény megalkotásával tetőzte be, soha nem hervadható hálára kötelezve ezáltal vármegyénknél közönségét s főképen sokat szenvedett Tokaj Hegyaljánkat.

Nagy hálával kell felemlítenem Apponyi Albert kultuszminiszter önmegméltóságának vármegyénk népnevelése iránt tanúsított érdeklődését, melynek bizonyosságát felemlítem, hogy a nemzeti kormány működésének ideje alatt a sátoraljaujhelyi tanfelügyelőség kerületén régi iskolai épületek helyett újak emeltettek 16 községben; új állami iskolák létesítettek 7 községben, nemkülönben 2 óvoda és új tanítói állomás szerveztetett 171. Ezeket kívül több mint 100 iskola épület kijavítása és tanterem felszerelése végett történt intézkedés. Különben pedig összegekben kifejezve:

Községi iskolákra 3.600, róm. kath. iskolákra 49.129, gör. kath. iskolákra 55.526, ref. iskolákra 26.242, ev. iskolákra 4.420, izr. iskolákra 8.780 korona lett kiutalva, míg a honnani kirendeltség területén ugyanazon idő alatt hasonló címen 82.859 korona lett tulnyomólag gör. kath. és kisebb részben róm. kath. és állami népiskolai célokra befektetve. Végül Sárospatakon a tanítóképző intézet kibővítésére 1909. évre 335.000 koronát határozott fordítani.

Nem kevésbé hálával kell megemlékeznem a keresk. m. kir. miniszter ur Kossuth Ferenc önmegméltóságának vármegyénk iránt tanúsított érdeklődéséről, vármegyénk érdekeinek méltányos előmozdításáról. Mi tekintetben az áll. építészeti hivatal közlése alapján is következő részletes kimutatást kívánom a vármegye közönségének tudomására hozni:

1906-tól 1908. években a törvényhatósági utak fejlesztése érdekében a következő segélyekben részesültünk:

I. A beruházási hitel terhére engedélyeztettek, következő már befejezett és a forgalomnak már átadott uti munkálatok:

1. A long—erdőbénye—aranyosi that. ut;
2. Az ugar—kistölgyes—vár-aljai ut;
3. A bánóc—dubrőka—deregnyői that ut;
4. A szomotor—pácini—cigándi;
5. A sárospatak—vencsellői ut összesen 10.103 km. hosszban 116.062 korona költséggel.

Ezen 5 építési munkálatra összesen 114.400 korona lett folyóvá téve.

II. A beruházási hitel terhére engedélyeztetten még építés alatt álló uti munkálatok:

1. A bodrogszerdahely—lukai;
  2. Királyhelmez—perbenyik—leányvári;
  3. A sárospatak—karád—cigándi that. közutak, összesen 46.503 km. hosszban 527.310 kor. költséggel.
- Ezen 3 ut építési munkálatára eddig ki lett utalva 406.000 korona.

Ezen utmunkálatok 85, 65, és 50 százalékban vannak elkészítve a történet anyagszállítások figyelembevételével.

III. A beruházás, hitel terhére engedélyezett munkálatok, amelyek még tárgyalás alatt állanak:

1. A sátoraljaujhely—berecki;
2. A vámosujfalu—regéc—háromhuta;
3. A luka—karádi that. közutak melyeknek hossza 5513 km.

Egybefoglalva a máris kiépített és folyamatban levő utépítéseket, a közutak hossza kitesz 56.511 km.-tert, amelynek kiépítésére összesen 643.372 korona lett engedélyezve s eddig 520.000 korona lett tényleg folyóvá téve.

A tárgyalás alatt levő utvonalak hossza 15.276 km., amelyeknek építési költségei még véglegesen megállapítva és engedélyezve nincsenek.

IV. A beruházási hitel terhére végzendő munkálatokon kívül még a következő államsegélyek adtak a vármegyének:

1. A szürnyegi hid 232.581 kor. építési költségéből a vármegyét terhelő 75 százalék, melyből a mai napig folyóvá lett téve 100.000 kor.
2. Az 1907. évi utfenntartási költségelőrányszat hiányának fedezésére 10.000 korona.
3. Az 1908. évi ugyanazon célra 20.000 korona.
4. A szinnai járásban vicinális utakon árvíz által okozott rongálások helyreállítására 20.000 korona.
5. Az erdőbénye—aranyosi utból kiágazó Sima felé vezető községi ut felépítésére 3000 korona.
6. A ráska—vajáni that. közuton az árvíz által okozott rongálódások helyreállítására 6462 kor.
7. A takacsány—kelen—ugari vicinális uton egy hid felépítésére 984 kor. lett kiutalva.
8. A sárospataki bodrogi hid felépítéséhez a földmívelésügyi miniszterium részéről kilátásba helyezve 30.000 kor.

Mindezeket kívül 1907. évben állami kezelésbe átvettették a mászántói tvhat. ut 13.008 km. hosszban s 1909. évre átveendőnek kijelentették a nagymihály—homonna—szinna—baligródi 795 km. hosszú tvhat. ut, vagyis összesen 92.503 km. Ezenkívül kilátásba van helyezve, hogy legközelebb még államosítani fognak a tokaj—kereszturi 92 km., a sátoraljaujhely—borsi—abara—vajáni 37 km. hosszú utvonalak, vagyis összesen 46.20 km. Ugyancsak az 1910. év utáni időszakra tervbe van véve még államosításra a homonna—mezőlaborcz—galotai utvonala, melynek hossza 542 km.

Ezen segélyezések meghaladják a 800.000 koronát.

Mindez különben realizálása azon közuti programnak, melynek megalkotójául nagyérdemű volt főispánunkat Hadik Béla grófot tisztelhetjük. (Nagy eljenzés.)

Elismérem kell felemlítenem alispán ur önmegméltóságának fáradságot nem ismerő buzgólkodását is az elért eredmények biztosítása körül és elismeréssel kell adóznom az áll. építészeti hivatal vezetője Hönsch Dezső műszaki tanácsos ur és ezen hivatalnak a végrehajtásban részt vett kir. mérnökei iránt.

Tek. tvhatósági Bizottság! Ezek az adatok azt hiszem minden szép szóval ékezebben bizonyítják alkotmányos nemzeti kormányunknak vármegyénk iránt viseltetett meleg érdeklődését, jóakaratu figyelmét és gondoskodását.

Azt hiszem, hogy a nagy politikától eltekintve is elég ok ez nekünk zemplénieknek arra nézve, hogy a mi nemzeti kormányunk és ennek tagjai iránt, különösen pedig a mi vármegyénk büszkeséggel említett nagy férfainak gyermekei iránt teljes bizalommal és ragaszkodással viseltessünk s őket minden erőnkkel támogassuk. (Élénk helyeslés.)

Tek. tvhatósági Bizottság! A le-

áldozó év különben vármegyénkre nézve gazdaságilag nagy általában a jobbakk közé sorolható.

Amerikába vándorolt polgáraink közül is sokan tértek vissza. Sajnos, a kivándorlás az új elnökválasztás után ismét nagyobb mérveket kezd ölteni.

Vármegyénk közállapotáról az alispán ur örvendetes jelentéséből méltóztatnak részletes tájékoztatást szerezni.

Mielőtt megnyitó beszédemet befejezném, még egy fontos kérés és figyelmeztetésem van önökhöz.

Az élet, a fejlődés, az igények emelkedése, mind több és több terheket hárítanak a községek háztartásaira.

Az intelligens osztálynak hazafiúi és maga iránt való kötelessége, hogy a községi ügyekkel behatóan foglalkozva, a községi háztartást figyelemmel kísérvé, hogy a birtokosság és a nép a felesleges terheléstől megkíméltsék és minden költség csak a valóban felmerült szükséglet fedezésére fordítsassék, én és a vármegye kötelességtudó tisztikara, élén az alispán urral ugyan mindent megtevésszünk az ellenőrzés lehető gyakorlására azonban ez az önök közvetlen részvétele, befolyása s ellenőrzés gyakorlása nélkül eléggé hatékony alig lehet.

Es most, miután a leáldozó évben a t. bizottsághoz többé szerencsém alig lehet, méltóztatassék szívesen fogadni szívemnek igaz érzésével kifejezett legjobb kívánságaimat a bekövetkező karácsonyi szent ünnepek s a beköszöntő új évre.

Adjon az Isten önöknek és hozzátartozóiknak erő, egészséget, megelégedést és boldogságot. Isten áldja meg a királyunkat, édes magyar hazánkat és nemzetünket.

Magamat jóindulatuk és szíves figyelmükbe ajánlva és támogatásukat kérve a közgyűlést ezennel megnyitóm. (Meg-megújuló viharos eljenzés! Éljen a főispán!)

Buza Barna indítványa.

Buza Barna dr. háláját és köszönetét fejezte ki Meczner Gyula főispánnak tartalmas, a politikai életet s a helyzetet teljesen megvilágító beszédéről.

Azután hosszabb beszédben fejezte, hogy a jelenlegi kormány ügy közgazdasági, mint pénzügyi és politikai tekintetben jelentős eredményeket ért el s munkája a nemzetre minden téren áldásthó, haszonnal járó. Csak egyet említi: a borok tisztaságának védelmét, melyre vonatkozólag ez a Hegyalja népére rendkívül üdvös ujtás tetést öltött a jelenlegi kormány jóindulatu gondoskodása folytán. Kifejti, hogy ennek a hazára részve kívánatos állapotnak további fenntartása érdekében az igaz hazafiaknak tömörülni kell annál is inkább, mert tárgyalások folynak a kormány és pártok között, hogy egy nagy, egységes magyar párt alakuljon, mely alapja lehessen egy boldog és szép jövőnk elérhetésének. Ennek alapján indítványozza, hogy intéztessek felirat a közgyűlésből a kormányhoz, kérve, hogy hasson az a hazafias pártoknak egyesítésére a haza boldog jövője érdekében, s e felirat pártolás végett küldessék meg a társtörvényhatóságoknak is.

A szépen megokolt, lelkes indítványt a közgyűlés éljenzéssel fogadta el és tette magáévá.

Választások.

A közigazgatási bizottságba a kilépő öt bizottsági tag helyett, valamint a főispánna kinevezett Meczner Béla helyére összesen hat tagot kellett választani.

A törvény titkos választást irván elő, a főispán két szavazatszedő küldöttséget küldött ki, melyek közül az egyikbe elnökül Bessenyei István, tagokul Ehlert Gyulát és Reichard Lajost, míg a második küldöttségbe elnökül Kincsesy Pétert,

tagokul Kádár Gyulát s dr. Rosenthal Sándort jelölte, kiket a közgyűlés megválasztott. Az első küldöttség jegyzőjeül főispán Mattyasovszky Kálmánt, a másodikhoz Górgy Gézázt küldötte ki.

Megválasztották a közigazgatási bizottságba: gróf Mailáth József és báró Sennyey Miklós 58—58 szavazattal, Fejes István, dr. Molnár Béla, Nagy Barna 57—57 szavazattal, gróf Széchényi Ernő 56 szavazattal. Ugyancsak megválasztották a központi választmányba: az eltávozott Meczner Béla helyére dr. Farkas Róbert.

A megválasztottakat a törvényhatóság éljenzéssel üdvözölte új tisztességükben.

Ezután az igazoló választmányba beavasztották dr. Buza Barnát, dr. br. Waldbótt Ödönt, Kun Frigyes, Malonyay Ferencet s Walther Lászlót. A főispán a választmány elnökül törvényadta jogánál fogva elnöknek dr. Molnár Bélát nevezte ki, tagokul pedig gróf Széchényi Erőtt, Lengyel Manótt s dr. Reichard Salamont.

Az állandó választmányban öt hely volt betöltendő, melyekre megválasztották: dr. Szmrecsányi Béla, dr. br. Waldbótt Ödön, Bessenyei István, Grünbaum Simon és Koczán Miklós.

A bírói választmányba Keresztessy Lajos nyug. kir. táblai bírót választották be a megüresedett tagsági helyre.

Az esküdtbírói tagok névlistájának kiigazítására hivatott küldöttségbe beavasztották gr. Széchényi Erőtt, a rendelkezési alapra ügyelő választmányba Pekáry Gyulát.

Ezután megválasztották még a loavató bizottságok elnökeit járásonkint.

Allispáni évnegyedes jelentés.

Felolvastatták az alispán évnegyedes jelentése, mely részletesen kiterjed a közigazgatás minden ágazatára, minden változásról kimerítő és pontos képet nyújtva.

A gonddal összeállított évnegyedes jelentést, melyet olvasóink a közigazgatási bizottsági ülésekről írott referádáinkból részletesen ismernek: a törvényhatósági bizottság tagjai mindvégig figyelemmel s érdeklődéssel hallgatták végig.

Vármegyei pénzek elhelyezése

A vármegyei pénzek és közigazgatási letétek elhelyezésére nézve a közgyűlés az alispáni javaslat elfogadásával úgy határozott, hogy azok a sátoraljaujhelyi pénzügyintézetnél fognak elhelyezést nyerni, 4 és fél százalék, míg az átmeneti pénzek négy százalék kamat mellett. A gyám-tárilag kezelt pénzek kamatát pedig a közgyűlés, négy és fél százalékban állapította meg az 1909. évre olyképen, hogy a tőke kamatadót maguk az intézetek fizetik.

Meczner Béla bucsulevele.

Felolvasásra került ezután Meczner Béla főispán bucsulevele, melynek sorában Meczner Béla főispán szép szavakban köszöni meg távozását alkalmából a törvényhatóságnak a beléje helyezett bizalmat, mely kifejezésre lett az által is, hogy több bizottság tagjává választották meg.

Bucsulevele végén megható szavakban kér istentől áldást a törvényhatósági bizottság tagjaira s azok hozzátartozóira.

A közgyűlés Meczner Béla érdemeit jegyzőkönyvben megörökíteni s erről Meczner Bélát jegyzőkönyvi kivonattal kiértesíteni határozta.

Élgettel Miklóssy István kórházi v. elnöknek.

A közkórházi választmány legutóbbi ülésén bizalmat fejezett ki Miklóssy István a közkórházi választmány elnökének s dr. Chudovszky Mór igazgató főorvosnak abból az kalomból, hogy egyik helyi újság ellenök alaptalan rágalmatokat írt.

A közkórházi választmány az er-

ről szóló jegyzőkönyvet áttette a törvényhat. bizottsághoz, mely így foglalkoztatta a közgyűlést is.

Ennél a tárgynál felszólalt Meczner Gyula főispán is, ki hivatkozva Miklóssy István közismert érdemeire, puritán jellemére, tisztakezűségére, s arra, hogy ennek révén királyi kiutintásban is részesült: ezen eléggé el nem ítéltető támadással szemben azt hiszi, hogy a törvényhatósági bizottságnak óhaját is kifejezi, mikor kijelenti, hogy a törv. biz. tisztelete, bizalma Miklóssy István iránt még erősebb lett, s változatlanul fennáll ez alaptalan támadások után is. Eről Miklóssy Istvánt jegyzőkönyvi kivonattal is értesíti.

Dr. Chudovszky Mór ügyében tekintettel arra, hogy maga ellen fegyelmet kért s a hozandó határozatnak a törv. bizottság prejudiciálni nem akar: érdemileg nem hozott határozatot a közgyűlés.

A közgyűlés napirendjén szereplő többi tárgyról s a hozott határozatokról lapunk legközelebbi számában hozunk részletes tudósítást.

A közigazgatási bizottság ülése.

— dec. 14.

Meczner Gyula főispán elnökléssel f. hó 14-én délelőtt tartotta meg a közigazgatási bizottság december havi rendes ülését. Az ülésben egy a szakeladók, mint a bizottságnak választás és kinevezés alapján tagjai csaknem teljes számban megjelentek.

A közigazgatási bizottság dec. 14-én délelőtt 9 órakor kezdődött ülésében, melyet Meczner Gyula főispán a bizottság tagjainak szívélyes üdvözlésével nyitott meg, jelen voltak mint szakeladók Dókus Gyula alispán, Thuránszky László főjegyző, Bernáth Aladár és Isépy Zoltán tb. főjegyzők, Görgey Géza, Mattyasovszky Kálmán, Mizsák József aljegyzők, dr. Szirmay István tiszti főügyész, Somogyi Bertalan tiszti alügyész, Pintér István árvaszéki elnök, dr. Löcherer Lőrinc vármegyei tiszti főorvos. Az állami hivatalok főnökei közül Eiserth István kir. ügyész, Eizenmann Oszkár kir. pénzügyigazgató, Hönseh Dezső kir. államépítészeti hivatal főnök, Beregszászy István kir. tanácsos, tanfelügyelő. Az előadókon kívül megjelentek: Fejes István, Lehoczky Endre, Matolai Etele, dr. Molnár Béla, Nemthy József, Nagy Barna.

Meczner Gyula főispán a bizottság tagjait üdvözlővén, az ülést megnyitja s közli, hogy gróf Mailáth József elmaradását kimentette. Örömmel tudatja ugyanez alkalommal, hogy a bizottságnak évek óta ügybuzgó, érdemes tagja, Meczner Béla a m. kir. kormány bizalmából Háromszék vármegye főispánjává lett kinevezve s főispáni székébe november hóban már be is iktattott. — A bizottság őszinte örömmel veszi volt érdemes tagjának eme kitüntetését s öt új, díszes állásában jegyzőkönyvi kivonattal megküldése utján üdvözlöi.

Meczner Gyula főispán ezt követően felolvastatta az alispánnak 1908. nov. haváról szóló jelentését, melyből a személyi változásokon, szabadságolások, kinevezések s áthelyezések kivül fölemlítjük, hogy a vármegye központi hivatalaihoz az elmúlt hóban 2649 ügydarab érkezett be, feldolgozva lett valamennyi. A közigazgatás egész ügymenete zavartalan, hátralék a járási főszolgabíráknál is igen csekély számmal van. Közrend, közbiztonság és emberélet ellen súlyosabb bűncselekmények nem fordultak elő, kivéve a Petsár Géza nagyobb szabású csalási és rablási kísérletét, kit azonban nov. 26-án letartóztattak. Tüzeset 34 helyen volt, nagyobb mérvű kárt azonban a lakosság csak egy helyen szenvedett. Amerikába kivándorolt november hó folyamán 286, onnan visszatért 81 egyén, utlevélért 444-en folyamodtak, kik utleveleiket meg is kapták. A

sátoraljaujhelyi vasuti állomás közveszélyes voltának megszüntetése s a perron alatti átjárókkal leendő ellátása iránt alispán személyesen is közben járt a kereskedelmi miniszteriumban s ott biztosítást nyert az iránt, hogy a szükséges munkálatok mielőbb meg fognak kezdeni. A téli idő beállván, ugy a mezőgazdasági, mint a szőlőbeli munkálatok szünetelnek. Az őszii vetések több helyen silányul keltek; a szüret az egész Hegyalján elég jó eredménnyel nyert befejezést nov. első napjaiban, a borárak azonban alacsonyok. Az alispáni jelentésből felemlítjük még, hogy Danes János cirókaófalui körjegyzőt az ellene folyamatban levő fegyelmi eljárás során a szinnai járás főszolgabírája 50 kor. pénzbüntetésre ítélte.

A bizottság minden éven dec. havi ülésén szokta megállapítani üléseinek a következő évi állandó határnapjait. Alispán előterjesztéssel élt eziránt most is s javasolta, hogy a havi rendes ülések az eddigi gyakorlat szerint minden hó második hétfőjén tartassanak meg, kivéve 1909. ápr. havát, midőn e hónap második hétfője egybeesik a husvétii ünneppel; e hóban tehát az ülést 15-ére kéri megállapítani. Alispán előterjesztéséhez a bizottság hozzájárult.

Sátoraljaujhely város csatornázási ügyében előterjesztett polgármesteri jelentés, mely szerint a városi csatornázási tervet előkészítési munkálatai folyamatban vannak, de a szükségesnek mutatkozó pótmunkálatok s a kölesön ügylet lebonyolítása még huzamosabb időt igényelnek. Eizenmann Oszkár és Bernáth Aladár hozzászólásai után a bizottság utasítani határozta a város polgármesterét, hogy legkésőbb a január havi bizottsági ülés elé a csatornázási munkálat tervezetét akként elkészítve terjessze be, hogy ez ügyben a bizottság érdemleges határozatot hozhasson.

A sátoraljaujhelyi járás főszolgabírájának a segédvégrehajtói állás betöltése tárgyában tett jelentésére a bizottság akként határozott, hogy tudomásul vette a szóban levő állásra Tállyai Bertalan alkalmaztatását. Ez az állás Safranovics Ferenc elhalálzásával jött üresedésbe.

Tiszti főügyész előterjesztésére több lakosok lakost érzékeny pénzbírsággal sújtott a bizottság, mert a terheltek ellen bebizonyult, hogy a roszakarat nagymérvben uralja a kártevőket, kik a rájuk I. fokulag kiszabott csekély pénzbírság ellen is felebbezték.

Hozzászólt a kérdéshez dr. Szirmay István tiszti főügyész, aki alaposan rávilágított arra a lelkiismeretlenségre, mely a kártevők csekélymérvű irányadul szolgálta. — Ugyanilyen értelemben szólalt fel dr. Molnár Béla bizottsági tag is s így elnöklő főispán határozatként kimondotta, hogy a terhelt 3 lakos ellen I. fokulag megállapított, egyenkénti 4 korona pénzbüntetés a bizottság 20 koronára emeli fel.

Hajdu Sándor és társai tokaji lakosokat szőlő lopásért a bizottság fejenként 25 koronára büntette. Behajthatatlanság esetén megfelelő elzárásra lesz a büntetés átváltoztatva. (5—5 nap.)

Kivételes nősülési engedélyért 51-en folyamodtak. — Közközházi költséget behajthatatlanság folytán 17 esetben törlesbe hozni, illetve az orsz. betegápolási adóalap terhére átutalni rendelt a bizottság.

Jóváhagyták a tavarnai, koskóci, szinnai, kistölgyesi, szerencsi, csörgői állami s az alsóberecki és bodrogzsádányi községi jellegű iskolák 1907/8. tanévi számadásait.

Arvaszéknl az ügymenet akadálytalan, előadónál hátralék nincs s a kiadóban is csekély a kiadatlan darabok száma. Beérkezett az utóbbi 3 hó alatt 7308 drb. hátralék 28.

Közegészségügy nem javult. Járványok több vidéken pusztitának, nagyobb terjedelmet azonban sehol

sem vettek, mert a hatóság megteszi a szükséges és célravezető óvintézkedéseket. A hasi hagymáz csaknem minden járásban fellépett szórványosán.

Kir. pénzügyigazgató jelentése szerint az adófizetések eredménye ki-elégítőnek mondható, mert ez az első eset évek óta, hogy a pénzügyigazgató nem milliókba számolja az adóhátralékot. Jó hatást is keltett a bizottságban a pénzügyigazgató előterjesztése, melyből annyit jegyzünk fel, hogy az államkincstárnak Zemplén vármegye lakossága ellen 1908. nov. végéig 3.395.138 korona 94 fillér esedékes követelése volt egyenes adókban s 125.973 korona hadmentességedijban. — Az egyenes adókra történt 2.409.797 korona 98 fillér befizetés után hátralékként 985.340 kor. 96 f. mutatkozik, tehát a milliós hátralékból kiesett vármegyénk. — Hadmentességi díjban 44.378 kor. fizettetés be, hátralék 81.594 korona. — Nov. hó folyamán bélyeg és jogilletékben 130.396 korona, — fogyasztási adóban pedig 80.214 kor. folyt be.

Havi jelentése során felemlítette a kir. pénzügyigazgató, hogy van a vármegyében néhány község, ezek közt Kelen, Kiskolon, Ladomér, Kis-mihály, Kálnarosztoka, Barkócháza, Gödrösolyka, Hegyvég, Jobbos, Oroszkánya, Repejő, Kelece és Gerlefalva, melyekből ez év folyamán még egy fillér adó sem lett az illetékes kir. adóhivatalba beszállítva. A hátralékok túlnyomó részben a közvetlen fizető, nagybirtokosokat terhelik, mely hátralékok erőly behajtására a bizottság rendeletileg utasította a főszolgabírákat.

Kir. ügyész előadása szerint a rablétszám 368; az egészségi állapot jó, élelmezés ellen panasz nem merült fel.

Kir. tanfelügyelő iskolalátogatásainak eredményéről tesz jelentést s több felekezeti tanító fizetéskiegészítés és korpótléki államszegély iránti kérvényét terjeszti elő, melyeket a bizottság pártolólág terjeszt fel a közoktatási kormányhoz.

Államépítészeti hivatalfőnök jelentése szerint közlekedési akadályok nincsenek; az utak jó karban vannak s az új utvonalak kiépítése is, dacára a beállott téli időnek folyamatban van s főleg a fedanyag kiszállítására folyik nagy erővel a sáropatak—karád—czigándi utvonala.

Csörgő megálló helynek rakodó helylyel s telefontal való ellátása tárgyában keresk. miniszter véleményét kért. A bizottság javasolja a megálló helynek teheráru fogalom felvételére való kibővítést s telefontal ellátását. Istvántelek községe az ulyzomotori postahivatalhoz leendő beosztását kéri. Az illetékes közíg. hatóságok véleményének meghallgatása alapján a kérelem teljesítését ajánlattal terjeszti fel a bizottság.

Az ülés déli 12 órakor elnöklő főispán megéljenzésével nyert befejezést.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

Városi rendes közgyűlés.

— dec. 14.

Sátoraljaujhely. rend. tan. város képviselőtestülete folyó hó 14-én d. u. 3 órakor Kiss Ödön h. polgármester elnöklésével rendes közgyűlést tartott.

A közgyűlésen a képviselőtestület tagjai részéről jelen voltak: Besenyey István, Matolai Etele, Isépy István, Jelenek Ádám, Vadász Antal, Behnya Miklós, dr. Róth József, Horváth Gyula, Némethy Bertalan, Hericz Sándor, Schvarebart Lipót, Ármágyi János, Kapu Gyula, Chudovszky Mór dr., Buza Barna dr., Reichard Lajos, Kincsesy Péter, Alexander Vilmos. Grünbaum Simon, dr. Hornyay Béla, Deutsch Adolf, Kulics János, Turai János, Majoros Gyula, s a tanács hivatalból jelen volt tagjai közül elnöklő Kiss Ödön

h. polgármesteren kívül Pataky Miklós, Schmidt Lajos, dr. Reichard Salamon, Rakmányi Jenő.

Az ülés lefolyása a következő volt. Az ülés tárgysorának első pontjában Komendovics Agoston kérelme került tárgyalás alá, mely szerint a várostól kérelmező nyilatkozat kiadását kéri, hogy a sátoraljaujhelyi 207. sz. telekkönyvi betétben 1122. h. r. sz. alatti szántóföld, mely a város nevében áll, de az ő tulajdonát képezi — az ő nevére átirható legyen.

Mivel a város régi és új gazdájának kijelentéséből, a megtartott helyszini szemlén megállapított, hogy itt tényleg elidegenítésről van szó: a nyilatkozat kiállítására adandó felhatalmazás ügyének tárgyalását a képviselőtestület új közgyűlés napirendjére tűzte ki.

Felolvasásra került a 90,000 koronás függő kölcsön felvétele tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot jóváhagyó törvényhatósági leirat, mely Némethy Bertalan felvilágosítást kérő s Kiss Ödön h. polgármester ezt megadó válasza után a képviselőtestület részéről tudomásul vétetett.

A polgári fiúiskola létesítése ez időszerint nem vihető keresztül, mert a jelen költségvetés keretébe erre a kívánt hozzájárulás nem illeszhető be.

Buza Barna szerint azonban a polgári fiúiskola ügye nincs elejtve, sőt egy küldöttségnek, mely más ügyből folyólag tisztelgett a közoktatásügyi államtitkárnál, erre nézve nagyon kedvező kijelentés lett téve az államtitkár részéről.

Némethy Bertalan arra a kérdésére, hogy a képviselőtestületnek több kérvénye van az illetékes miniszteriumokban elintézését várva, így például az állami elemi iskola fűtőanyag megváltásának ügye is, Buza Barna kijelenti, hogy annak elengedésére nézve az államtitkár jóindulatu kijelentést tett s a kérvény elintézését most már csak a hivatalos retortákon való útja késlelteti. Alapos azonban a remény, hogy a város e kötelezettsége alól fel fog szabadulni.

A bizottság jelentése került azután felolvasásra a megtartott három próbavágás eredményéről. Végeredményben a próbavágás igazolta, hogy ár tekintetében a mészarásoknak nem túlzott a követelésük, mert a próbavágás házi kezelésben igazolta, hogy a mészarások csak megengedett polgári haszon mellett árusítják a jelenlegi árban a hus kilóját. A közönség kíváncsalommal inkább a hus minősége, mint az ár ellen léphet fel.

Felolvasásra került a Székely Elek volt polgármester érdekében benyújtott fegyelmi kérvény tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot jóváhagyó törv. hat. bizottsági leirat, mely tudomásul szolgált.

A kapuzárás és a kapubejáratok megvilágítása tárgyában alkotott szabályrendeletet jóváhagyó határozatot azzal vették tudomásul, hogy az új szabályrendelet 1909. július 1-én lép életbe.

Lakatos Erzsébet illetőségét megtagadták.

A polgármester ama jelentését, hogy a régi kórház egyik helyiségét 1080 kor. évi bérért a mértékhatélessítő hivatalnak bérbe adta, tudomásul vették s a kötött szerződést jóváhagyták.

A város viriliseinek a küldöttség által újból átvizsgált névjegyzékét a képviselőtestület jóváhagyta.

A városi tiszti-, segéd- és kezelőszemélyzetnek drágasági pótlékát a költségvetéssel egyidejűleg kérte megállapítani Némethy Bertalan. A képviselőtestület azonban nem halasztotta el a drágasági pótlék megszavazását s azt a tiszviselőknak 1909. évre már ezen ülésben megszavazta.

Ülés végén Chudovszky Mór indítványozta, hogy a most létesítendő üzletvezetőségek egyikének Sátoraljaujhelyben való létesítésére lépések törtéjenek olyan formán, hogy

a megyei közgyűlésen erre vonatkozólag önálló indítvány tételék s azt a képviselőtestületi tagok, kik a törvényhatósági bizottság tagjai is, az ülésen támogassák.

Buza Barna felvilágosítására, hogy a dolog ilyenkor nem oldható meg, mivel a legközelebbi megyei közgyűlésen már a kérdés nem tárgyalható, felirat lenne szerkesztendő a törvényhatósághoz s szervezendő lenne küldöttség, mely ez irányban a kormányköröknél interveniáljon. Azonkívül az ügy pártfogására kéressék fel a vármegye főispánja, a megyei képviselők s főurak.

Az ügy, mivel nem volt a közgyűlésnek tárgya, még foglalkoztatni fogja a képviselőtestületet a h. polgármester ez irányban leendő előterjesztése kapcsán, valamint dr. Chudovszky Mórnak a vízvezetési viz bakteriológiai megvizsgálására vonatkozó indítványa is.

HIREK.

— Gróf Mailáth Józsefné kitüntetés. A királyi elismerés magas kitüntetésben részesítette a Bodrogköz jótékonyaságáról s nemes szívről ismert főúri asszonyát, gróf Mailáth Józsefné szül. Széchényi Mária grófnőt. Öfelsége ugyanis gróf Mailáth Józsefné szül. gr. Széchényi Mária csillagkeresztes és palotahölgynek a közjótékonyaság terén szerzett érdemei elismerésül az I. oszt. Erzsébet-rendet adományozta. — A kitüntetés híre bizonynyal széles körben fog örömet kelteni, mert a királyi kegy gr. Mailáth Józsefnében azt tüntette ki, ki hosszú évek során végzett munkádatlan munkája, a közjótékonyaság terén szerzett jelentős és elvülhetetlen érdemeivel méltán részolgált a legfelső elismerésre. De különösen kedves lesz e kitüntetés híre a Bodrogköz társadalmának, amely hosszú évek óta tanuja és segítő társa a nemes szívről grófnő humanitarius törekvéseinek.

— Uj évi üdvözlések megváltása. Az új évi üdvözlések megváltására újabbán özv. Liszy Edéné urnő és Szokolay Emil adakoztak 4—4 koronát a helybeli árvasegélyző egyesület javára. Eddigi gyűjtésünk 12 korona.

— A boszniai bakák karácsonya. A boszniai bakák karácsonyfájára dr. Thomán Dávid (Budapest) 2 koronát küldött lapunk kiadóhivatala címére, mely összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— A „Kazinczy-kör“ házi estélye. A „Kazinczy-kör“ házi estélyét, melyen Cholnoky Jenő egyetemi tanár, a tudós utazó fog Chináról felolvasást tartani: folyó hó 19-én délután 6 órakor tartja meg.

— Az élőhalottak karácsonyfája. A sátoraljauhelyi „Erzsébet közkház“ elmebetegének karácsonyfájára Kovács Károly vasúti vendéglős 4 korona adományt küldött. A jótékony adományt átadtuk dr. Molnár Jánosnak, a kórház elmebeteg osztálya főorvosának.

— Tea-zsur. A szegény elhagyott gyermekek felruházása céljából Dókus Gyuláné által e hó 17-én, esütörtökön rendezendő tea-estély az előjelek szerint ismét nagysikerű lesz. A közönség körében mind nagyobb érdeklődés nyilvánul az estély iránt és bátran mondhatjuk, hogy a siker ez alkalommal még nagyobb lesz, mint volt a december 3-án tartott estélyen. A zsúr keretén belül megtartandó hangverseny számai és a közreműködők jó híre már jelőre nagy sikert biztosítanak és reméljük, hogy a közönség nagyszámú megjelenése folytán az est fényes lesz és az anyagi siker sem fog elmaradni. A nagysikerűnek ígérkező hangversenyen a szintársulat tagjai közül többen részt vesznek és elismert művészetükkel igazi műélvezetet fognak szerezni a közönségnek. A tea felszolgálása alatt

eigányzene is lesz, amelyet Oláh Rudi fog szolgálatni. Az estély belépőjegyei a Gójdics nővérek dohánytözsdejében előre is kiválthatók. Ára ugy a földszintre, mint a karzatra 1 kor. Feljárt az alispáni lépcsőházból.

— Házasság. Reismann Gyula ungvári földbirtokos folyó hó 15-én kötött házasságot dr. Fried Lajos ügyvéd, orszgy. képviselő leányával Adélával. A házasságkötés tanúként Buza Barna országgyűlési képviselő és Fuchs Sándor szerepeltek. Ugy a polgári, mint egyházi esküvő előkelő és díszes násznép jelenlétében folyt le.

— Kereskedő ifjak táncmulatsága. A sátoraljauhelyi kereskedő ifjak január hó 16-ára egy nagyszabású, kabaré előadással összekötött táncmulatság rendezését határozták el. A nagysikerűnek ígérkező mulatság kétségtelenül egyike lesz a farsang legnagyobb erkölcsi s anyagi sikerrel záródó mulatságai egyike. A nagyarányú mulatság előkészítésén most buzgólkodik a tevékeny rendezőség. A mulatság védnökeiül a rendezőség Dókus Gyula kamarás alispánt s nejét kérte fel, míg a mulatság díszelői tisztjeinek elfogadására Ehlert Gyulát, Grünbaum Simont, Haas Fülöpöt, Kincsessy Pétert, Schön Sándort s Zianer Adolfot.

— A miskolci főispán beiktatása. Hazánk legifjabb törvényhatósági bizottságának, Miskolc városnak főispánjává Kubik Béla borsodvármegyei főispánt nevezte ki a király. Az új törvényhatóság folyó hó 14-én, hétfőn iktatta be diszközgyűlés keretében emez állásába első főispánját.

— Betöréses lopás. Rottman Mórné Árpád-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy folyó hó 15-én éjjel a fűszekára ajtajának felfeszítése után kamarájából 3 hizott libát loptak el. Megnevezte a feljelentő azokat is, akikre gyanuja irányul. A rendőrség a gyanúsítottaknál tartott kutatás során négy hizott libát talált, melyekre azt mondták a gyanúsítottak, hogy a piacon vették. Ezekben a libákban azonban Grünfeld Ida Árpád-utca 22. szám alatti lakos a saját libáira ismert. Ezenkívül a rendőrség rajtakapta a gyanúsítottat, mikor libát árult a piacon, melyben Rottman Mórné ismert magáéra. A rendőrség a nyomozás befejezése után az iratokat átteszi a kir. ügyészséghez s természetesen átkísérteti oda a tolvajt is, aki betöréstől sem riad vissza, hogy hizott libákra tegyen szert.

— Tea uzsonna. A helybeli izr. nőegylet folyó hó 20-án tartja második tea uzsonnáját a Magyar Király szálloda nagytermében.

— A hegyaljai vasút közgyűlése. A kassa-hegyaljai vasút r. társ. f. hó 11-én Budapesten rendkívüli közgyűlést tartott Szalay László elnöklésével, amely alkalommal több igazgatóági tagsági helyet töltöttek be. A vasút építése serényen halad s kilátás van rá, hogy 1909. július 1-én már át lesz adható a forgalomnak, amit óhajta vár a Hegyalja közönsége, melyre ez a vasutvonal igazi új életet s gazdasági fellendülést jelent.

— A Függetlenségi Kör házi-estélye folyó hó 13-án este zajlott le a „Magyar Király“ tánctermében nagyszámú közönség érdeklődése mellett. A házi estély kabaréval s táncmulatsággal volt összekötve. Különösen nagysikerű volt a kabaré, melyen Polturák Margit egyes szavallattal, Csizy Béla dr. felolvasással, Rác Miklós szavalattal, Friss Heimann hatást keltett énekszámokkal, Péchy Jenő vídám, aktuális couplékkal s tilnkójátékkal vett részt. A kabarén a conferancier tisztét Lánzi Aladár hírlapíró töltötte be ötletesen. Az ügyes kabaré után fesztelen, vídám táncmulatság vette kezdetét. A mulatságnak ugy anyagi, mint erkölcsi sikere várakozáson felüli, miben két-

ségtelenül nagy érdeme van a Függetlenségi Kör elnökségének s Novák Gyulának a fáradhatatlan titkár — főrendezőnek.

— Tanító gyűlése. A Zemplén-vármegyei általános tanító egyesület f. hó 22-én tartja meg évi rendes közgyűlését Sátoraljauhelyben, az áltami polgári leányiskola tornatermében. A közgyűlést megelőzően az egyesület választmánya tart ülést a gyűlés tárgyainak előkészítése céljából.

— Hurokra került kivándorlási ügynök. Miskovics Gyula zemplén-szuhai cipész üres óráiban az amerikai kivándorlás közvetítésével is foglalkozott. Néhány nap előtt 9 emberrel indult utnak, kiktől fejenként 300 koronát kapott a kalauzolásért. A koskói csendőrség azonban lefűlelte a kivándorolni szándékozókot s hazaküldte őket, a lelkiismeretlen csábítónak azonban sikerült a szegény emberek pénzével együtt megugrani.

— Tüzeset Sátoraljauhelyben. Folyó hó 13-án este ép azon időpontban, mikor a közönség a színházba készült, nagy riadalmat keltett a tüzoltóság kivonulása. A tüzeset hírére többen elhagyták a színházi előadást is. A veszedelem azonban nem volt komoly s a Friedman Hugó kalapos özetében a Rákóczi-utcan támadt tüzet a Friss Heimann parancsnok vezetése alatt megjelent tüzoltóság csakhamar elfojtatta.

— Községi tisztújítás lesz Homonnán e hó utolsó napjaiban, mely elé nagy érdeklődéssel néz az ottani közönség, minthogy a községi bírói állásra Katzer Ferenc régi bírónak ellenjelöltje van Horváth Pál kályha-gyáros személyében. — A küzdelem erősnek ígérkezik a két pályázó között.

— Uj egykoronások. Az 1892-iki valuta törvény fokozatosan 200 millió darab egy koronás ezüst pénz-érem veretését rendelte el Magyarország— Ausztria számára. Ez a 200 millió darab egy koronás azonban már 1907-ben kevesnek bizonyult, úgy hogy most még 150 millió darab új 1 koronást fognak verni.

— Névmagyarosítás. Braun Jenőné sátoraljauhelyi lakos, rövidáru kereskedő családnevét Biróra magyarosította s ugyan e néven cégjegyzetett is a kir. törvényszéknél.

— Megvételre kerestetnek az „Adalékok Zemplén vármegye történetéhez“ c. folyóirat 1907. év dec. 31-ig megjelent összes füzetei. Ajánlatok kiadóhivatalunkba kéretnek.

Serdülő leányok és fiuk

erősekké és vidorokká fejlődnek, elvesztik lehangoltságukat, hogyha a zűkséges táplálékot

Skott-féle Emulsio

alakjában élvezik, a mely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Édes mint a tejszín.

Könnyebben emészthető, mint a tej.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Varázskeringő. (Lónyay Piroksa fellépte.)
Péntek: Tanító. (Zóna előadás.)
Szombat: Bábkirálynő. (Lónyay Piroksa fellépte.)
Vasárnap: Milliardos kisasszony. (Lónyay Piroksa fellépte.)

** Harmath Zseni, mint „Bábkirálynő.“ Folyó hó 12-én bemutató előadása volt a városi színháznak. Seymour Hamilton három felvonásos operettejét, a nagy sikert elért „Bábkirálynő“-t mutatta be Polgár igazgató társulata a sátoraljauhelyi közönségnek. A darab szűzséjének gerince főbb vonalakban az, hogy Sir John Cristal leánya Angela hamupipőke sorsára kárthatva él atyja s mostoha anyá házában. Sorsa: a mostoha anyát kapott gyermekek általános sorsa: hátratólják, rosszul bának vele ugy mostohája, mint nővérei. A gyenge, akaratnélküli apa nem tudja ezektől a kicsinyes bántalmaktól megvédeni. A család bálba készül, Angela természetesen nem mehet velők. A véletlen összehozza a st. jermínsi herceggel, kinek tiszteletére adják a bált. A két fiatal sziv egymásra talál. A kedvező véletlen, mit Lady Caterham, Angela nagynénje képvisel — lehetővé teszi, hogy Angela is jelen lehessen a herceg bálján, ahol aztán Angela a herceg menyasszonyává lesz nővérei s mostohaanyja nagy bosszúságára. A hamupipőke így megtalálja az álomherceget a valóságban is s reádereng egy új jövőnek pirkadata. A vonzó meséjű darab, melyet Haines és Evelin Bakes fűlbemászó zenéje fűszerez, kétségtelenül nagy sikert ért volna el, de az elért eredmény javarésze mégis a címszerep alakítójának Harmath Zseninek érdeme, ki sokoldalúságának, invenciójának s művészi intelligenciájának olyan meglepetésszerű bizonyítékát adta az Angela szerepében, mely ez alakítását valódi színházi eseménynyé teszi. Ugy érvényesült e szerepben a művész, hogy mindazok, akik alakítását erőpróbálkozásnak hiték, melyet tekintve Harmath másirányú sikereire legfeljebb jóindulattal lehet és kell fogadni: belátták, hogy itt nem erőpróbálkozásról van szó, hanem egy sokoldalú tehetség dícséretes ambíciójának kétségtelen eredményéről. E szezonban nem is kapott még művész nő anyyi tapsot, oly meleg, közvetlen elismerést, mint e szerepben ő. Mellette Fekete Rózsi keltett feltűnést síkkes, gracióz táncával. Szöreg, Agota, Thurzó azok voltak, akiknek ismerjük őket. Szívűből kívánunk társulatnak s közönségnek egyaránt sok ilyen színes színházi estét.

** Harmath Zseni balesete. Harmath Zseni f. hó 15-én baleset érte. Elecszott és lába megsérült. A népszerű színész nő sérülése nem komoly.

** A Saranana balett-társaság fellépte. Folyó hó 13-án és 14-én este Polgár igazgató kellemes meglepetést szerzett a közönségnek. A Saranana balett-társaságot szerződtette két estére, akik f. hó 13-án a „Csókon szerzett vőlegény“ s folyó hó 14-én a „Kék egér“ felvonás közeiben mutatták be művészetüket a szép számban megjelent közönségnek, beigazolvá ama várakozást, mely fellépésükhöz a közönség részéről fűződött. A Saranana balett-társaság tiz tagjának balett-produkciói valóban olyanok, melyeket méltán nevezhetünk hatástkeltőknek s méltóknak arra, hogy a nézőket művészetükkel meghódítsák. A növendék-ballerinák nem annyira egyéni virtuozitásokkal hatnak, mint a tömeghatással, mely precíz összetanultságuk révén — közvetlen erejű. Felhasználják a fényhatásokat, a costumot, a különféle trükköket művészetük hatásának emelésére. Műsoruk gazdag és változatos. A lovas négyestől kezdve a nagy tetszést aratott esengettyű táncig minden számuk leköti az érdeklődést és figyelmet. Érzékite lesz a nézők előtt a tánc színező, festői képessége s viszonylata az egyes érzelmek kifejezésében. Táncuk, összműködésük képes hangulatok, váltakozó érzelmek felkeltésére s bámulatos ütemérzékük csodálatot kelt. — Mind a két estén nem mindennapi műélvezetben részesítették a közönséget, mely sokat és szívesen tapsolt a balett-társaságnak.

Dec
Külön
tére te
fog, ar
a Lili
ujból
leszáll
A bale
tétén
ben z
vőlegé
Agota
alakitá

H
j
F

Sor
pal

három
a

Tör

Bud

nők,
képví
aljai

Budap
Szives
2845

Vogle
utcza

Egyhóra 240

C
B

Különben a balett-társaság két este terjedő vendégszereplése bővülni fog, amennyiben ma, f. hó 16-án este a *Lili* felvonásközeiben közkívánatra újból fellépnek ezuttal mérsékelt leszállított színházi helyárák mellett. A balett-társaság fellépte mindkét estétén jó színházi előadások keretében zajlott le. A „Csókon szerzett vőlegény” előadásán *Jászai, Bátossi, Ágotai, Szőregh* öntötték újszerű alakításaikkal a jól ismert darab elő-

adásába, míg a „Kék egér” reprice oly előadásban ment ez alkalommal is, mely azt a bemutató előadás alkalmával a legsikerteljesebb vigjátéki estéink egyikévé méltán tette.

** Lónyay Piroska vendégjátékai.
Lónyay Piroska a kolozsvári Nemzeti Színház tagja e héten három estét vendégszerepleni fog a sátoraljaujhelyi színházban. A vendégművésznek, kinek működése elé közön-

ségünk nagy várakozással tekint f. hó 17-én csütörtökön a „Varázske-ringő” *Franci*, folyó hó 19-én szombaton a „Bákirálynő” *Angela* s folyó hó 20-án vasárnap a „Milliárdos kisasszony” *Évi* szerepeiben fog fellépni. Az előadások bérletben mennek.

** A Tatárjárás — műsorváltással. Folyó hó 15-én a városi színházban a „Párbaj” került volna színre

bemutató előadásul ennek az ismert nevű darabnak. A premier azonban elmaradt, mert *Harmath Zseni*, ki a darabban De Chailles hercegnőt alakította volna — hirtelen megbetegedett. Az elmaradt darab helyett az igazgató a nálunk is nagy sikert aratott „Tatárjárás”-t tűzte ki előadásra.

Laptulajdonos:
Ehler Gyula.

H I R D E T É S E K.

Még csak néhány napig!
Huzás már 1908. évi december 30-án.
Magyar királyi
jótekonyczélú államsorsjáték
Főnyeremény 150,000 kor. készpénzben.
Az összes nyeremények összege 365.000 korona.
Egy sorsjegy ára 4 korona.
Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vám-palota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsében és váltóüzletben.
Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Tk. 3326/1908. szám.
Visszarverési hirdetmény kivonat.
A varanói kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhíré teszi, hogy Dzsurbala Jánosné végrehajtható, Lukács Diszkó János végrehajtást szenvedő elleni 36 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében miután Fettman Márkus árverési vevő 1767/908. tk. sz. árverési feltételeknek eleget nem tett, Dzsurbala Jánosné végrehajtható visszarverési kérvénye folytán a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék (a varanói kir. járásbírósg) területén lévő, Nagydobra község határában fekvő, a nagydobrai 7. sz. tkvben A. I. 38—50. sorszám alatt foglalt 467. hrsz. 928 négyz. ölet tevő Dolnye Luki rétből, 505. hrsz. 690 négyz. ölet tevő Pri viszokim Czirnyu szántóból, a 637. hrsz. 695 négyz. ölet tevő Úrnye Luki rétből, 810. hrsz. 1020 négyz. ölet tevő Hurka szántóból, 883. hrsz. 931 négyz. ölet tevő Kiin szántóból, 927. hrsz. 525 négyz. ölet tevő Huszárov Láz szántóból, 931. hrsz. 675 négyz. ölet tevő Medzi Sztrahobcs szántóból, 998. hrsz. 639 négyz. ölet tevő Grofnya szántóból, 1086. és 1101. hrsz. 1100 és 850. négyz. ölet tevő Sztrahobcs szántóból, 1141. hrsz. 230 négyz. ölet tevő U. Potoku szántóból, 1315. hrsz. 1245 négyz. ölet tevő Lipnyiki szántóból és 1418. hrsz. 1469. négyz. ölet tevő Medzi Harasztiki szántóból végrehajtást szenvedett Lukács Diszkó János nevén irt 1/4 r szre az árverést 750 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan, az 1909. január hó 14-ik napján d. e. 10 órakor Nagydobra község házánál megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alul, az 1908. évi XXI. t.-cz. 26. §-a szerint csak úgy fog eladatul, hogy ha az ingatlan kikiáltási árának 2/3-a, mint vételár ígértetik, ellenesetben az árverés felgagaszthatik.
Árverezni szándékozóknak tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 41 kor. bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ban jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt oadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 110. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságán előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
Kelt Varanón, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságánál 1908. évi december hó 8. napján.
Kail, kir. járábíró.

Riparia Portalis
sima ojtó vesszőt megvételre keresek.
Arajánlatot kér
Fischer Lajos,
szőlőültványtelep tulajdonos
Miskolcson

Ugron Gábor lapvezér.
MAGYAR NEMZET
a legolcsóbb függetlenségi 48-as napilap
Cikkeit írják: Ugron Gábor, Abrányi Emil, Dr. Halász Lajos — országgyűlési képviselő. — Szerkeszti: Lándor Tivadar.
Előfizetési ár:
Egy évre 16 korona.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy óra 1.40 „
Egyes szám ára 2 krajcár.
Megrendelhető:
Budapest, VII., Miksa-utca 8 szám, minden postahivatalnál s laparúsítónál

Eladó
három darab hizott sertés a velejtei lelkésznél.
Törköly pálinka főzde.
Budapesten jól bevezetett ügynök, ki egy szeszfinomítót is képvisel, egy versenyképes hegyaljai törkölyfőzde képviseletét Budapest részére elvállalná. — Szíves ajánlatok „Szeszűgynök 2645” jeligére Haasenstein és Voglerhez Budapest, Dorottya-utca 9. küldendők.

Eladó telek.
A Rákóczi-utcában, a kis átlomás közelében, két utcára nyíló harmadfélhold beltelek szabad kézből eladó. Vevők értekezhetnek **Moskovszky János**, műkertész, mint tulajdonossal.
Tüdőbetegek, nyak, torok és asztmában szenvedők!
Aki a legmegrógzottabb tüdő vagy torok bajától, avagy gyógyíthatatlannak vélt legrégibb keleti asztmájától egyszer s mindenkorra menekülni óhajt, az forduljon bizalommal **A Wolffskyhoz** Berlin N. Weissenburgerstrasse 79. Ezrekre menő hálaíratok garanciát nyújtanak az ő gyógykezelésének erejéről. Gyógymód leírások ingyen.

Egy óra 240 kor. Negyedévre 7 kor. Félévre 14 kor. Egy évre 28 kor.
AZ UJSÁG
A LEGJOBB NAPILAP
CZIM: AZ UJSÁG
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

Eladó
kévésbé használt két kocsiszánka egyik egy lóra, a másik két lóra való Czim a kiadóhivatalban.
Egy jó házból való fiatalonczul
felvétetik **Bánóczy Kálmán** sütődéjében Sátoraljaujhely.
Nem tartom ki tovább
ezt a büzt és rendetlenséget ezzel a hosszadalmas mosással. Inkább adok pénzt és vegyetek egy **mosógépet**
Bretz Gusztávnál Sátoraljaujhelyben, a melynek segélyével sokkal gyorsabban elkészültök, a ruha is kimélve lesz és az udvaron főzhetitek és moshatjátok.
Vegyetek tőle **varrógépet** is, a melynek zajtalan járása a varráshoz és himzéshez fölülmulhatatlan, — és akkor teljesen meg lesznek elégedve.

Eladó szőlőkaró.
Gálszécsen, a vasút melletti raktár-telepünkön nagyobb mennyiségű 2 méter hosszú tölgy szőlőkaró van eladó.
Markovics testvérek,
Gálszécs.

Karácsonyi ajándéknak legalkalmasabb

ifjúsági-, ima- és emlékkönyvek

DOBOZOS LEVÉLPAPIROK

tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított árban kaphatók

ifj. Deutsch Mór (ezelőtt Alexander Vilmos) könyvkereskedésében.

SALGÓTARJANI

KÖSZÉNBÁNYA RÉSZV.-TÁRSULAT

szén termékei (szobafűtési és ipari célokra)

KLÁR ÉS NEUMAN cégénél

SÁTORALJAUJHELY

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott **kovács szén** és **koksz**, valamint **porosz brikett** kapható.

Tanuló

könyvnyomdánkban

heti fizetéssel

azonnal fölvetetik.

Meghívó.

A sátoraljaujhelyi Takarékpénztár

XLIII-ik évi rendes közgyűlését

1909. évi január hó 17-én délelőtt 11 órakor

az intézet helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

az igazgatóság:

Tárgysorozat :

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1908. évi üzleteredményről.
2. A zárszámadás bemutatása és a tiszta nyereség felosztása iránti határozat hozatala.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Az alapszabály 33-ik §-ának módosítása.

Az igazgatóság jelentése és a mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekinthető.

Földbirtokosok figyelmébe!

A Franck Henrik Fiai-féle kassai pótkávé-gyár igazgatósága a mezőgazdaságnak egy új ágát: a

cikória (katánk-gyökér) **termesztését**
cichorium inthybus

ajánlja kísérleti művelésre.

A nyers anyag 1909. évben métermázsánként 3 K. 70 fill.-nyi árban, 3% sulylevonással vétetik át ab „rakodó állomás” és a gyárudvarban konstatált tisztasuly értéke azonnal készpénzben kifizetetik.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a gyári igazgatóság.

Kassán, 1908. november 28-án.

FRANCK HENRIK FIAI

LEGUJABB SZERKEZETŰ

CZIMBALMOK

Schunda Venczel József

cs. és kir. udvari hangszergyáros

hirneves gyártmányaiból

állandó bizományi raktárt tart

WERNER SÁRIKA okl. czimbalom tanárnő

czimbalom-magániskolájában Sátoraljaujhely.

Kedvező részletfizetési módzatok.

Boros hordók szállítása.

1909. évi július végéig 1000 darab gönczi hordó szállítandó.

A szállításra reflectálók küldjék ajánlataikat az ár megjelölésével 1909. január 15-éig:

Hohenlohe herczeg tokaji borpinczészeti bodrogkereszturi igazgatóságának, Sátoraljaujhely.